

శ్రీ రత్న



సీతారామశతకము.

ఇది

శ్రీ పొణుకుపాటి కోటయ్యగారి

ప్రొత్సహముచే

భగవద్భక్తులగు సుజనలకు నీతి భక్తిజ్ఞాన
వైరాగ్యాది లాభకారకములగుటల

పులవర్తి అన్నపూర్ణయ్యశాస్త్రిచే

రచియింపఁబడియె

మొదటి కూర్పు 1000.

కాశీనాథ

ది ఆల్బర్ట్ పబ్లికేషన్స్ ప్రెస్ లిమిటెడ్, బొంబే

ముద్రించఁబడియె.

కాశీనాథ

1925.

ప్రకాశించినది

శ్రీరస్తు.

౨ పాణుకుపాటి కోటయ్యగారి వంశావళి.

శ్రీశౌరిప్రియ భక్తియుక్తుఁడు ద్విజః శ్రేష్ఠుండుసత్యక్షమా
సాశీల్యాదిమహాగుణాకరుఁడుశ్రీశాండిల్యగోత్రోద్భవుఁ
డాశాపూర్ణయశుండు శ్రీ పాణుకుపాట్యాఖ్యాన్వయాం
భోధిరా కౌశీతద్యుతియొప్పు సాంబయనమాఖ్యప్రాజ్ఞఁ
డత్యంతమున్.

గీ. అట్టి సాంబయవర్యున • కరయధర్మ
పత్ని వేంకటలక్ష్మీయన్ • పరమసాధ్వీ
యందు బ్రహ్మయ రామయ • యనగ సుతులు
• పాడమిరిద్వరు సుగుణసం • పూర్ణలగుచు.

క. ఆ యిర్వురిలో నగ్రిజఁ
డైయొప్పు ఘనండు బ్రహ్మ • యాఖ్యనకధిక
శ్రీయుతయగు పుల్లంబా
ఖ్యాయువతీరత్నమంద • హస్కర నిభులై.

నీ. విమలనదృక్తి సం • వీణిత శ్రీ నార
- సింహుండు శ్రీనర • సింహ ఘనుఁడు

ప్రబలభక్తిజ్ఞాన • వైరాగ్యభాగ్యవి
 భాగ్యమానుండు సాం • బయలుభుండు
 శాంతదయా సత్య • శౌచాది సుగుణ ప
 రాయణుండు నా • రాయణుండు
 బహువిధ నిజనామ • పరిసనంతోషిత
 గూలినుబ్రహ్మణ్య • సుగుణశాలి.

సీ. యునియట్టిరి నల్వరు • తనయులొలి
 నలినజన్మని నలునద • నములభోలి
 పాపములనెల్ల దూరంబు • పారనోలి
 విమలగుణముల బ్రజలమె • ప్రింపజాలి. ౪

చ. సురుచిర సత్యసంఘండు య • శోనిధి నిర్మలచిత్తుండు స
 దా హరిభజనానురక్తుండు • హంకృతిదూరుడుపుణ్యకా
 ర్యతా త్వరుండును దారుడున్ పొణుకు • పాతకలూంబుధి
 పూర్ణసోముడు • సరసగుణాకరుండ హహ • సాంబయ
 సర్వ సతింబ శిష్యమే. ౫

సీ. ఆట్టి సాంబయసర్వన • కథికభక్తి
 నలుపు సాధాగ్యవతియను • సాధ్యయందు
 వేంకటేశ్వరకోట యా • భిక్షులనగ
 బాడమిరిద్దరునునులు ప్రి • భూతమతులు. ౬

ఉ. అందు కనిష్ఠుడైయలరు నార్యజ నాతిహితుండుకోటయా |
ఖ్యుండగు నుత్తముండు పరమాత్మమదన్ను గంగాంచునట్టి
నే! యొందిన తత్వవేది కడు • నూర్జితుడై నిరతాన్న
దాతృతా | నందిత నిర్మలాతిథి జ • సప్రకరుండరయంగ
నల్పుడే.

గీ. అతడు గనియెను రామను • బౌంబికాఖ్య
రమణియందొక్క తనయుని • బ్రహ్మయాఖ్య
నవలవేంకటసౌభాగ్య • మనియు ముద్దు
గులుకు ననసూయయనియొప్పు • కొమరితలను. ౮

క. ఏతాదృశగుణుడై నా
చేతక శతకంబు నొకటి • చేయించి మహా
ప్రీతిగ బంకజహారము
రీతిగ నర్పించెనతడు • శ్రీరామునకు. F

గీ. అధికదయమీర రామను • బౌంబికాఖ్య
సుదత్తితోనొప్పు కోటయ • సుజనమణికి
పుత్రపౌత్రాయు రారోగ్య • భూరి భాగ్య
ములనుదయచేసి రఘునేత • పోచుగాత. ౧౦

ఇట్లు,

పులవర్తి అన్నపూర్ణయ్యశాస్త్రి.



శుభమస్తు.

శ్రీ సీతారామచంద్ర పరమాత్మనేనమః.

సీతారామ శతకము.



దైవప్రార్థన పద్ధతి.

- క. శ్రీ పాదుకుపాటి వంశా
కూపారసమగ్రీవోము • కోటయనాముక్
జేపట్టి మనుపుమధిక
శ్రీపూర్ణునిగా నొనర్చి • సీతారామా. ౧
- క. శ్రీ విఘ్నేశునిదూలుతక్
భావించి విరించి సతిని • భజియించి మరెక్
శ్రీ వెంకటరమణగురుక్
సేవింపెన మేలుగలుగ • సీతారామా. ౨
- క. ఇలనాల్గునెదు వేయును
దలలుంగలవారలైన • దగరనివిబుధులీ
బలుకరి నొక తలవాడను
బెలుపుగ నిను బాగడంగలనె • సీతారామా. ౩

- క. ప్రతికల్పంబున మాయా
చతురుడవై బ్రహ్మ విష్ణు + శంకరనామా
కృతులం ధరించి సృష్టి
స్థితి లయములొనర్తు వీవె + సీతారామా. ౪
- క. తామసమువిడచి మదినొక
కామమునుంగోరకుండి + కడుభక్తిని నీ
నామమువడలనివారికి
క్షేమముగలిగింతు వెప్పుడు + సీతారామా. ౫
- క. ఆలింపుము నాదు మొరక
బాలింపుము కరుణతోడ + భక్తుడ నాపైఁ
జాలింపుముకోపము పరి
శీలింపుము నాదుమనసు + సీతారామా. ౬
- క. ఆతత సంసారార్థవ
భీతుడవైనిన్ను శరణు + వేడితిఁగరుణక
బోతమవై దాటింపుము
చేతఃప్రభవాభిరామ + సీతారామా. ౭
- క. శరణాగత జనవత్సల
కరుణాకర పరమపురుష + కలికలుషహరా
సురముని సన్నతనమర
స్థిరవిక్రమశక్తు భీమ + సీతారామా. ౮

క. నవనవమేఘశ్యామా

రవికులజల రాశిసోమ • రాక్షసభీమా

ప్రవిమలసుగుణస్తోమా

శివనత మహనీయనామ • నీతారామా.

క. కుశలపులమాడ్కినాకును

గుశలంబానరింప వలయు • గుణరత్ననిధి

విశదముగ నన్ను మూడవ

శిశువునిగాఁ జూచికొనము • నీతారామా. ౧౦

—: సుజనపద్ధతి :—

క. నీతియుభక్తియుధర్మ

ప్రీతియువినయమునుగలిగి • వెలయు మహాత్మున్

బోతువు విభీషణునివలె

చేతఃప్రియమొదన మిగుల • నీతారామా. ౧౧

క. తులువలు చూపోపకకడు

చలమున విఘ్నంబులెన్ని • నలిపినగానీ

బలవత్తర భక్తుఁడెలన్

జెలువగు నీసేవవిడఁడు • నీతారామా. ౧౨

క. పరిహాసంబునకైనను

బరుషపుమాటలనుగాని • పనులంగానీ

యొరుమనసు నొప్పసీడ

చ్చెరువుగనుజనుండు భువిని • సీతారామా. ౧౩

క. ఇప్పడమినేరికేనియు

నొప్పగఁదాఁజేసినట్టి • యుపకారంబున్

మెప్పునకై యితరులతోఁ

జెప్పుడుతానెప్పటికిని • సీతారామా. ౧౪

క. కలనైనగల్గ లాడఁడు

వలపుననిలుపండు మనసు • పరవనితలపై

ఖిలజనుల గోషినేయఁడు

చెలువుగనుజనుండు భువిని • సీతారామా. ౧౫

క. ఘనుడెంత ధనముగల్గిన

మనమునదా గర్వపడఁడు • మాన్యులయెడలన్

వినయంబును విడనాడఁడు

చెనటిపనుల్ నేయఁజెప్పుడు • సీతారామా. ౧౬

క. కడుఘనుని మానవిభవము

చెడుగుల చుర్భాషణములఁ • జెడదెన్నటికిన్

బుడమినిజంగముపరపతి

చెడునేశునకములుమొఱుగ • సీతారామా. ౧౭

క. శత్రునిజైనియునుశ్చ

రిత్రముగల్పింపఁజెప్పుడు • ప్రియమొనరించున్

గృత్రిమ గుణములదాల్పడు
చిత్రంబుగ సుజనుడెపుడు • సీతారామా. ౧౮

క. న్యాయంబు గయాచకసము
దాయంబున కర్థమిచ్చు • దానిప్పించున్
జేయునుసత్కార్యంబులు
చేయించును సుజనుడెపుడు • సీతారామా. ౧౯

క. అలఘుల సంగతినల్పుడు
వెలయును ఘనుడగుచుఁబరళు • వేదినిసోకన్
లలి నిను మునువర్తంబై
చెలువొందిన మాస్కిభువిని • సీతారామా. ౨౦

—: దుర్జనపద్ధతి :—

క. ఇలమోళ్లననుచు నట్లును
శిలలైనను గఱగునట్లు • జేయఁగవచ్చున్
దులువలహృదయంబులు రం
జిలఁజేయఁగ బ్రహ్మతరమె • సీతారామా. ౨౧

క. ఇంచుకయుఁడనకు లాభము
నెంచకనిర్వేతుకముగ • నెపుడు సుజనులన్
వంచకుడై దుష్టుఁడు హిం
సించును వృశ్చికముభంగి • సీతారామా. ౨౨

క. కూర్మరాత్మునిహృదయంబున
 గారుణ్యము కలుగఁదెంత • కష్టముపడినఁ
 గారణములెన్ని పన్నిన
 జేరునె వేమునకుతీపి • సీతారామా. ౨౩

క. ఘనులు తనకెన్ని లాభము
 లొనరించిన మెచ్చఁడధము • శుక్లస్థలిలో
 జనులెన్ని నగలుభూషిం
 చిన మెచ్చునె కొయ్యబొమ్మ • సీతారామా. ౨౪

క. అతిఘనుని వేషమున దా
 నతినీచుండధికుఁడగునె • యల్పుఁడు గాక
 సతతము తుండముకలవని
 సితగజమునకె నయెదోమ • సీతారామా. ౨౫

క. ఖిలధనము ఖిలులకేయగు
 బొలుపుగ సజ్జనులకగునె • భుజియింపగవే
 ములపండ్లు కాకులకువలె
 జిలుకలకుపయోగమగునె • సీతారామా. ౨౬

క. కడు నీచు నాశ్రయించిన
 గడతేరును నెంతఘనుని • గౌరవమైన
 బుడమి నిడంకముకలసిన
 జెడదే బంగారుమహిమ • సీతారామా. ౨౭

క. కడు నీచులు సుగుణములన్

విడనాడుచు దోషములనె • వెదకుదురిలలో

నొడలెల్లమాని యీగలు

చెడురణములె వెదకునట్లు • నీతారామా. ౨౮

క. గురులోభి నెండుగొలచిన

సరగున దార్పిద్ర్యముడఁప • జాలఁడు ధరణిన్

బిరికిని శరణిందిన జె

చృర సభయంబీయఁగలఁడె • నీతారామా. ౨౯

క. అసయము ఖలులఱిపరిచయ

మున జేతుర నాదరంబు • పూజ్యులకెపుడున్

శునకము లతి లాలనజే

సిన నాక వె మీద నెక్కి • నీతారామా.

—: ధర్మ పద్ధతి :-

క. వలనుగధర్మమునెల్లెడ

నిలువ నధర్మంబు నణప • నేర్పరివై నీ

విల నవతరించుచుండువు

చెలువారగ యుగయుగమున • నీతారామా. 30

క. ఎచ్చటధర్మము నిలుచును

నచ్చట విజయంబు నిశ్చ • యంబుగ గలుగున్

మెచ్చగు సత్యముగలచో

జెచ్చెరసిరి గల్లనట్లు • నీతారామా. 31

క. గురుతరమగు యశమిందును

బరమందునఖండసుఖము • పార్జిించుటకున్

బరమంబగు ధర్మమె ను

స్థిరమగు సాధనముగాడె • సీతారామా. 53

క. కృతువులొనర్చుట సత్య

వృతమూనుట భూతదయయు • బహుశాంతియుఁ దా

తృతయును మొదలగు గుణములె

క్షీతిసత్తమధర్మమరయ • సీతారామా. 54

క. కాయక్లేశము పాణి

పాయమ్మును నఖిలవిత్త • భంగమునైనన్

న్యాయముఁదప్పిస పనులం

జేయరుధర్మాభిరతులు • సీతారామా. 55

క. మునుమున్న ధర్మపరులగు

జనులిడుములఁబడిన దుదకు • సమధిక్ సుఖులై

మనుదురు కడు పథ్యముఁజే

సిన రోగులకరణి నెప్పుడు • సీతారామా. 56

క. అనిశము ధర్మముఁదప్పని

మనుజులకష్టములఁబొపి • మనుతువు యదునం

దను డలపాండవులనుబో

చి నగతి బహుసుఖములిచ్చి • సీతారామా.

సీ తా రా మ శ త క ము .

మేలగు సత్కృంబులు దే

వాలయములు నిల్పుటయును • నద్ధలకోర్కుల్

పాలించుటయును వితరణ

శిలికి ధర్మంబుగాదె • సీతారామా.

మ

క. ఘనమగు నాయువు నర్థం

బును గామముయశముబలము • పుణ్యము సుఖమున్

గని మనుటకు ధర్మముమిం

చిన సాధన మొకటిగలదె • సీతారామా.

౩౯

క. బలు పుణ్యపు కృత్యంబులు

సలుపుట దోషంపుపనులు • సలుపమియునుగా

కిలలో వేరుగనున్నదె

చెలువగు ధర్మంబనంగ • సీతారామా.

౪౦

—: అ ర్థ వ ధ్ధ తి :—

క. ధనమున వశమగు సర్వం

బునుగావున మిగులగవ్వు • ములకోర్చియునై:

నను మెండుగ ధనమునె నే

ర్చినగతి నార్జింపవలయు • సీతారామా.

౪౧

క. విత్తము లేనపుడెంతటి

యత్తముడైనను బ్రశస్తి • నొందఁడు జగతిన్

నెత్తావిలేని సుమమును

జిత్తుంబున మెత్తురెవరు • సీతారామా.

౪౨

క. ధనమును ధర్మమునకు సా
 ధనముగ నాజ్ఞించునతఁడె • తగు నిహవరశో
 భనములఁగావున బ్రజమె
 చ్చినగతి నార్జించుటాప్స • సీతారామా. ౪౩

క. తొలిజన్మంబున ధన ము
 ధులకడుటన్ గలిగె నిపుడు • భువముగముందున్
 గలుగునిపుడికిన ననుచున్
 జెలుపుగఁ బ్రాజ్ఞుఁడు గ్రహించు • సీతారామా. ౪౪

క. కడులోభియర్థమధుల
 కిడఁడదికడ తేరుననుచు • నీయమిచే వే
 ల్మిడి పైజన్మంబున వ
 చెడి లేమినెఱుంగఁడకట • సీతారామా. ౪౫

క. వందలకొలది ధనంబును
 బొందిన తన వెంట రాదు • భవిలోననుచున్
 డెందమున నరసియధుల
 జెందించెడు నతఁడెనుమతి • సీతారామా. ౪౬

క. కులమునకు వన్నెదెచ్చును
 బలమిచ్చును సొగసుఁగూర్చు • బహుసుఖమొసగున్
 దెలివిగలిగించు గలిమిన్
 జెలుపుగ వర్ణింపనశమె • సీతారామా. ౪౭

క. వనితాకనకంబులలో
 గనకమెఘనమగును వనిత • కడు యువకుల నా

సనుగొల్పు చళులజన రా
జని గనకము మోహపెట్టు • నీతారామా. ౪౮

క. నీ కృపగల యతఃస్థము
గైకొనుటదియేమి గొప్ప • కావ్యముశగతికొ
శ్రాకటముగ సురకాజ్యము
జేకొనియైనను జెలంగు • నీతారామా. ౪౯

క. కేసలముగఁగామంబున
కై విత్తముఁ గూర్చుటొప్ప • దంతియకానీ
భావింప నీకుపదముల
సేవకుఁగూర్చుటయేమేలు • నీతారామా. ౫౦

—: కా మ ప థ తి :—

క. పొందుగధర్మార్థంబుల
కెందుచు భంగంబుగలుగ • నీయక విషయా
సందంబులపైఁ గోరిక
కెందుట తగు కామమంజు • నీతారామా. ౫౧

క. తన శత్రువులందెల్లను
ఘనులంత శత్రువులందు • కామముఘనమై
చనుగావు గామము గె
ల్చినమాతఁడె శత్రువునగు • నీతారామా. ౫౨

క. కడతేరును ధనమయశము
వొడమును గష్టంబు లొనవు • వుణ్యంబడగునె

గడుకామికి నెయ్యెలన్

జెడునిహ పరసుఖములెల్ల • సీతారామా. ౫౩

౪. కేవలకామాతురుడుగు

రావణుగతిఁ బెడును సీర్థ • విహితుంజైవన్

గావున కేవలకామము

నేవించుట మిగులహాని • సీతారామా. ౫౪

౫. అనవరత విషయభోగం

బున హెచ్చునుగాని కామ • ముశేమింపదిలఁ

గొనకొనిపుత్రవెంతయుఁ బో

సిననారు నెమండునగ్ని • సీతారామా. ౫౫

౬. కామము తగదొకవేళక

గామించిన సీ పడములె • కామింపనలెక

బ్రేమించి శ్రీతుల్యధిక

క్షేమములిచ్చెదవుగాన • సీతారామా. ౫౬

౭. ఉరుతర విజానధనము

హరియించెడి కామచోగు • నాన్యులు హృస్త్వ

దిరము దరిజేరనీయఁ

చెరుతురు ధృత్తిస్థిరమూల • సీతారామా. ౫౭

౮. కామాదిదుష్టసంగం

బ్రేమింప నిజుల నుడువ • విధమున బహు న

త్కామితములదీర్చుచును

శ్రీమంతులజేర్చువీపు ♦ నీతారామా.

గీ॥

క. జగతిని దుర్వ్యసనంగా

దగులకి నీ దగు నన్నజ్ఞ ♦ దాటక తగురీ

తిగఁ గామసుఖంబుల వా

సిగ నొందుటతప్పగాదు ♦ నీతారామా.

గీ॥

క. కాంతయుగసకంగాను బల

వంతపులిషయమ్మలందు ♦ వ్యసనముగల వా

డెంతయు యుల బవలును

జిరితిలుమరి శాంతిలేక ♦ నీతారామా.

గీ॥

—: మోక్ష పద్ధతి:—

క. ఇందును నీ దునుగల యా

నందముశ్లెగు నశించు ♦ సయముగ మోక్షా

నందము తొ నెప్పటికిని

జెందిదు నాశ బు సహహ ♦ నీతారామా.

గీ॥

క. సన్ననిహృదయధ్యేయని

జన్మజరామరీణరహితు ♦ శాశ్వతుఁడును వి

ద్యన్మానీయు నిభునిను

జన్మయుగదుటయె ముక్తి ♦ నీతారామా.

గీ॥

క. నినుభ్యాని మలు పెనె

స్థిరతోడఁ దోగి ధృమర ♦ తన న్యాయం

బున నీవయగుచుగడు హె

చ్చిననుఖయైచెలంగునెపుడు + సీతారామా. ౬౩

క. ఘన యోగరతుడు నీపై

నెనరున నీలోన గలసి + నీవేయగు నె

ట్లన నీరము పాలంగల

సిన బాలై యలరుగాదె + సీతారామా. ౬౪

క. సాలోక్యము సామీప్యము

చాలగ సారూప్యమవల + సాయుజ్యమనన్

నాలుగు తెటగుల మోక్ష

శ్రీలలనామణి చెలంగు + సీతారామా. ౬౫

క. వలనుగ నీ భక్తులతో

జెలిమియు సంభాషణంబు + సేయుచుఃబహు ని

ర్మలులగు పుణ్యాత్ములకున్

జెలువగు సాలోక్యమమరు + సీతారామా. ౬౬

క. హరినారాయణ పరమే

శ్వర మాధవశౌరి భక్త + వరదా? యని నిన్

గరముభజించెడు సరులకు

స్థిరమగు సామీప్య మమరు + సీతారామా. ౬౭

క. వర కుసుమంబుల నీవద

సరసిజములనెపుడు పూజ + సల్పెడు సధిక

స్థిరభక్తితత్పరుల క

చేరువగు సాయజ్యమమరు • నీతారామా. ౬౮

క. ఘనమగు జగంబునంతయు

నినుగా నినుడన్నగాగ • నిశ్చయబుద్ధికో

గనునతనికి నన్నిటిమిం

చినదగు సాయజ్యమమరు • నీతారామా. ౬౯

క. మనుజుడు ముక్తి సుఖముమఱ

గిన నన్యసుఖంబు లిచ్చ • గింపడు నిదురకో

గనునాతండమృతము ని

చ్చిన మెచ్చునె నిదురమాని • నీతారామా. ౭౦

—: భక్తి పద్ధతి :—

క. ఎంతెంత వెతలురానీ

యింతంతన రాని సిరులు • నెనగినగానీ

యెంతయు భక్తుండన్యము

జింతింపడు నిన్ను దక్క • నీతారామా. ౭౧

క. ఎక్కుడువిద్యలునేర్చిన

మిక్కిలి భసవంతుడైన • మేలగువ్రతముల్

పెక్కుల్ కృతువులొనర్చిన

జక్కవు సద్భక్తిలేక • నీతారామా. ౭౨

క. మంగళగుణుడగు నీ భ
 త్తుంగనుగొని యముడువెరచు • గుంభినియందు
 త్తుంగంబగు మాతంగము
 సింగముగని వెరచిన్లు • నీతారామా. 23

క. కరముతానినుఁ బూసించుట
 శిరమున మొక్కుటయు జిహ్వ • చే బొగడుటయు
 నిరతము మదిదలచుట ను
 ప్థిర భక్తికి లక్షణంబు • నీతారామా. 24

క. కుందమ్ములఁ గెందమ్ముల
 గందమ్ములఁబూజసేసి • కందమ్ములని
 సందర్శించు మహాత్ములు
 చెంచెదరు శుభంబులెల్ల • నీతారామా. 25

క. కొందరు రాజ్యములొందిరి
 కొందరు బలపౌరుషములు • కొందరు ముక్తి
 గొందరు దీర్ఘాయుష్యము
 జెందిరి నీ భక్తిజేసి • నీతారామా. 26

క. గిరులందు మేరువుంబలె
 దరులందును గల్పకము వి • ధంబున మెరయు
 నరులందు నీదుభక్తుడు
 చిరతరనస్క్రిఁజెంది • నీతారామా. 27

క. తనువెల్లఁబులకరింపఁగ

గనులం దానందబాష్ప • కణములు గ్రమ్మ

వినుచుందురు నీ కథలులభిం

చింతరి నీ భక్తులెపుడు • సీతారామా. 2౮

క. నీవే తల్లియుఁ దండ్రియు

నీవే గుఱుడవును వోడు • నీడయు నీవే

నీవే నైవంబని నిను

నేవించును భక్తుడెపుడు • సీతారామా. 29

క. కామకోధాదులఁ దా

నేమియుఁ జొరనీక కడు జి • తేంద్రియుడై నీ

నామమె నుడువుచు నిజహృ

త్సమిన్నిను భక్తుడరయు • సీతారామా. ౩౦

—: జ్ఞానపద్ధతి:—

క. సురనర గిరిముఖ్యచరా

చరరూపంబగు జగంబ • సత్యంబనియున్

బరమాత్మ సత్యమనియును

స్థిరముగ నెఱుగుటయె యెఱుక • సీతారామా. ౩౧

క. పరవనితను దల్లివలెన్

బరధనమును మంటిబెడ్డ • వలెను జనులనెం

దరినిం దనవలె గాంచును

స్థిరమతి విజ్ఞానియెపుడు • సీతారామా. ౩౨

క. సారంబగు విజ్ఞానము

భూరి మహాశాత రంగ • ములఁబొంగెడు సం

సారాబ్ధిదాటి నీ దరిఁ

జేరఁగనొక్క గొప్పనావ • సీతారామా.

౮౩

క. సమలోవ్యకాంచనుండును

సమశీతోష్ణుండును సమ • శత్రుహితుండున్

సమసుఖదుఃఖుండునై మిం

చి మహిన్విజ్ఞానియలరు • సీతారామా.

౮౪

క. భానుఁడు వాడమినతోడనె

మానుగఁ జీకటి నశించు • మాడ్కిని జగతిన్

జ్ఞానము వాడమినతోడనె

క్షీణంబై చెడున విద్య • సీతారామా.

౮౫

క. కనబడునవి యెల్లనుమరి

వినబడునవి యెల్లమరియు • విశ్వంబెల్లన్

మనమున నిన్నుగభావిం

చిన ఘనునకెకలుగు ముక్తి • సీతారామా.

౮౬

క. జ్ఞానంబను ప్రాసాదము

పై నారోహించి ముక్తి • వనితామణితో

మానుగని త్యాగందము

చే నెసగుఁడు యోగియెపుడు • సీతారామా.

౮౭

క. నీవే కర్తృపు భర్తృపు
 నీవే సహర్తృవనియు + నిఖిలమునకు నీ
 వేవిభుండవనియు జ్ఞానులు
 నేవింతురు నిన్నెరింగి + సీతారామా. ౮౮

క. జ్ఞానాంజనమున ముక్తిని
 ధానముగని ధనికులైన + ధన్యాత్ములకు
 నానా విధవిధపంబుల
 చే నొప్పు జగంబు తృణము + సీతారామా. ౮౯

క. ధీమంతులు జ్ఞానాసిని
 గామకోధాదిరి పుల + ఖండించి యశ
 శ్రీమీర మోక్షరాజ్య
 శ్రీమించి సుఖంతురెపుడు + సీతారామా. ౯౦

—: వైరాగ్యపద్ధతి:—

క. ఘోరంబగు సంస్కృతిపైఁ
 గూరిమిగలవారు వెతలఁ + గుండెదరందున్
 వైరాగ్యముగలవారిన్
 జేరదుభయమెన్నటికిని + సీతారామా. ౯౧

క. ఇలసౌక్యంకనవనితా
 దులుభోగానంతరమున + దుఃఖదములుగా

దెలిసియె వాని భజింపరు

చెలువొందు విరక్తులెపుడు • సీతారామా. ౯౨

క. కాయములు నీటిబుగ్గలు

ప్రాయములును మెఱుపులతలు • బహుభోగంబుల

హేయములు సనియుఁబ్రాజ్ఞులు

సేయరు సంసారవాంఛ • సీతారామా. ౯౩

క. నీవిచ్చిన నదులుండగ

నీవిచ్చిన తరులు గిరులు • నిఖిలమునుండక

గేవల నిజపోషణకై

సేవింపగనేల నొరుల • సీతారామా. ౯౪

క. వెనుకటిపుణ్యమునెల్లను

జనజేసి లభించునట్టి • సంపదలెల్లక

మనమున గొంచెము చర్చిం

చిన నవి యూపదలుగావె • సీతారామా. ౯౫

క. కేహములందును మేలగు

వాహనములయందు • రమ్యవస్తువులందుక

దేహములందును నిల్పరు

స్నేహంబు విరాగులెపుడు • సీతారామా. ౯౬

క. దారసుతాదిగ్రాహము

భూరి మహాశాతరంగ • మును మోహ మహా

వారి యపారభవాంబుధిఁ

జేరి తరింపంగ వశమె • సీతారామా.

౯౭

క. వనమైననేమి గృహమై

ననునేమి వసించుటకుఁ మ • నంబున నిన్నే

మననమొనర్చుచు మైమఱ

చిన విషయవిరక్తమతికి • సీతారామా.

౯౮

క. స్పష్టముగఁ నెందుఁదృష్టయె

కష్టంబులకెల్ల మొదటికార • యము మహా

తృప్తంబగు సుఖమునకై

శిష్టులుగైకొనరు దాని • సీతారామా.

౯౯

క. తిన్నను దినకున్నను ధన

మున్నను లేకున్న నేది • యెదవిన దానికొ

గ్గిన్ననగొని పరితృప్తికొ

జెన్నొందు మహాత్ముడెపుడు • సీతారామా. ౧౦౦

—: మ ౦ గ శ ము :—

క. శ్రీ పాణకుపాటి సత్కుల

దీపక కోటయ్య వరను • ధీనుతనామా

తాపసమనోబ్ధామా

శ్రీ పృథ్వీజాభిరామ • సీతారామా.

౧౦౧

క. సురుచిర సీతాలక్ష్మణ

భరతారిఘ్నాది సర్వ + పరిజనయుత శ్రీ

సురముని పూజితభక్త

శిరశ్చక్రకాకర జయజయ + సీతారామా. ౧౦౨

క. సుందరరూపములగు సీ

బృందారకనుత పదార + విందములకు మా

వందనములెల్ల సతతము

చెందునుగావుత మహాత్మ + సీతారామా. ౧౦౩

క. మంగళ మంగజకోటి ని

భాగ్యానిజ భక్త మాన + సాంబుజభృంగ

రంగత్కరుణాపాంగా

శృంగార గుణానుషంగ + సీతారామా. ౧౦౪

క. శ్రీ జానకిమనోహర

రాజీవదళాక్ష కోటి + రాకాశశి వి

భ్రాతముఖ భక్త యశ

శ్రీ జయకరనదయ హృదయ + సీతారామా. ౧౦౫

క. కందముల శైతక మిది యర

విందమ్ముల సరముమాడ్కి + విరచించితి సీ

కందముగ దీని పైకొని

చెందింపుము శుభములెపుడు + సీతారామా. ౧౦౬

క. శ్రీ పులవర్తి కులాబ్ధిని
 శాపతినగు నన్నపూర్ణ • శాస్త్రీ సమాఖ్యో
 ద్దీపితుడను భవదీయ
 శ్రీ పదయుగ భక్తియుతుడ • సీతారామా. ౧౦౭

క. ఈ పద్య శతకమిలలోఁ
 బ్రాపుగఁ జదివినను వినిన • వ్రాసినవారిక
 బ్రాపింపఁజేయు మధిక
 శ్రీ పూర్ణసుఖంబులెప్పుడు • సీతారామా. ౧౦౮

శ్రీ రామచంద్రార్పణమస్తు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.





